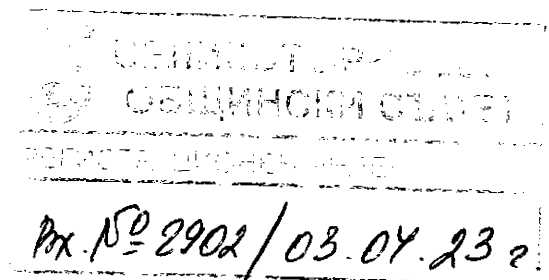

ДО
Г-Н ВЕНЦИСЛАВ СПИРДОНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ВЕЛИКОТЪРНОВСКИ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

УВАЖАЕМИ Г-Н СПИРДОНОВ,

Във връзка с изискването на чл.79, ал.5 от Закона за опазване на околната среда, приложено изпращам Ви Отчет за 2022 г. за изпълнение на Програма за опазване на околната среда на територията на Община Велико Търново 2022 – 2027 г. и като неразделни части от нея Регионална програма за управление на отпадъците за общините Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Стражица, Елена и Златарица, с период на действие 2021 – 2028 г. и Актуализирана Програма за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за фини прахови частици (ФПЧ₁₀) на община Велико Търново с период на действие 2021 – 2025 г.

Приложение: Съгласно текста.

С уважение,
ПРОФ. ГЕОРГИ КАМАРАШЕВ
Зам. Кмет на Община Велико Търново

А: НК № ЗПС-6.2
НК № УТД
03.07.23

ОТЧЕТ
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА
ПРОГРАМА ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА НА ТЕРИТОРИЯТА НА
ОБЩИНА ВЕЛИКО ТЪРНОВО 2022-2027 Г.,
ЗА 2022 Г.

На основание чл. 79, ал. 5 от Закон за опазване на околната среда (ЗООС), кметът на общината ежегодно внася в Общински съвет отчет за изпълнение на „Програма за опазване на околната среда на територията на Община Велико Търново за периода 2022 – 2027 г.“.

Генералната стратегическа цел, която Община Велико Търново си поставя в областта на околната среда, с реализацията на тази програма включва следното:

Поддържане и подобряване на качеството на живот на населението в Община В. Търново, чрез осигуряване на здравословна и благоприятна околна среда и запазване на богатото природно наследство чрез устойчиво управление на околната среда и развитие на екологична инфраструктура.

Основните приоритети, които си е поставила община са свързани със

- ✓ съхраняването на природните ресурси и подобряване състоянието на околната среда, чрез контрол качеството на компонентите на околната среда – въздух, води, земи и почви, биоразнообразие и зелена система;
- ✓ повишаване качеството на живот, чрез подобряване управлението на факторите на околната среда – инфраструктурно и организационно осигуряване при управление на отпадъците и поддържане и контрол на чистотата на населените места;
- ✓ повишаване на институционалния капацитет, информираност и обществената ангажираност в опазването на околната среда

За постигане на приоритетите, общината си е поставила определени цели, които се постигат чрез изпълнението на набор от мерки и дейности.

Приоритет : Съхраняване на природните ресурси и подобряване състоянието на околната среда

Специфична цел: Подобряване и контрол върху качеството на атмосферния въздух и шумовото замърсяване в населените места.

Съгласно Заповед РД-969/21.12.2013 г. на Министъра на околната среда и водите, територията на Община Велико Търново е включена в списъка на районите за оценка и управление на КАВ на територията на Република България като зона/териториална единица в която се констатира замърсяването на атмосферния въздух с фини прахови частици (ФПЧ₁₀). Данни за превишаване на установените норми са регистрирани от

един стационарен пункт от Националната мрежа за мониторинг на качеството на атмосферния въздух, с код BG 0020A-VT1.

Разработената „Актуализация на Програма за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за фини прахови частици (ФПЧ₁₀) на община Велико Търново с период на действие 2021 – 2025 г.“ е приета с решение № 487 от 25.02.2021 г. на Великотърновски общински съвет.

Програмата е с обхват на замърсителя фини прахови частици (ФПЧ₁₀), като времевия обхват на програмата е за периода 2021 – 2025 година.

Общинската програма е насочена към анализ на съществуващите източници на замърсяване, които биха могли да са причина за нарушеното КАВ по показател ФПЧ₁₀, както и определянето на адекватни и изпълними мерки за подобряване на качеството на атмосферния въздух на територията на община Велико Търново и достигане на съответните норми.

Основната цел на програмата е намаляване нивата на замърсителите на въздуха на територията на община Велико Търново намаляване на здравния риск за населението чрез планирани адекватни и изпълними към местни условия мерки за подобряване качеството на атмосферния въздух, които ще доведат до постигане на установените законодателни норми за КАВ.

Като неразделна част от програмата е разработен и план за действие, указващ мерки които трябва да бъдат предприети в краткосрочна и дългосрочна перспектива, с оглед намаляването на риска и ограничаване продължителността на превишаване на установените норми, включително и при неблагоприятни метеорологични условия.

Програмата е с времеви обхват 2021÷2025г. и включва следните срокове за изпълнение:

- Краткосрочен до 2021г.;
- Средносрочна до 2023г.;
- Дългосрочен до 2025г.

Като неразделна част от настоящия отчет на Програмата за периода 01.01.2022 – 31.12.2022 г. се явява приложение 1 – отчет на изпълнените мерки и действия, заложи в плана за действие към програмата.

Наблюдението върху качеството на атмосферния въздух и превишението на нормите за ФПЧ₁₀ в района на гр. Велико Търново се осъществява от **един стационарен пункт от Националната мрежа за мониторинг на качеството на атмосферния въздух**, с код BG 0020A-VT1, част от РОУКАВ „Северен“ с код BG0004. Същия е разположен в сградата на РИОСВ – В. Търново /ръчно пробонабиране/, в непосредствена близост до улица с интензивно движение.

В пункта се извършват непрекъснати замервания на следните замърсители: РМ₁₀, РМ_{2,5} бензен, а от месец юли 2019 г. се извършва пробонабиране и анализ за съдържанието на олово (Pb), кадмий (Cd), арсен (As) и полициклични ароматни въглеводороди (ПАВ)

във фракцията ФПЧ₁₀, като контролът на ПАВ включва определяне на съдържанието на бензо(а)пирен.

Районът основно попада под въздействието на промишленото предприятие „Топлофикация ВТ“ АД, също така е разположен и в непосредствена близост до главен път София – Варна. Допълнително влияние оказва и комунално-битовата дейност на жителите в кварталите, разположени в близост до пункта, основно през зимния период – битово отопление на населението с твърди горива. Така може да се каже, че значима част от емисиите на ФПЧ са в резултат от съвкупността на изброените по-горе фактори.

Освен от стационарния пункт на НАСЕМ, наблюдение на качеството на атмосферния въздух в района на гр. Велико Търново се осъществява и в още **три пункта за мониторинг на КАВ, които не са част от НАСЕМ:**

Пункт АИС Чолаковци, АИС Акация и АИС ПМГ

От м. октомври 2019 г. в изпълнение на условие от издадено Комплексно разрешително на „Кроношпан България“ ЕООД, гр. Бургас площадка Велико Търново, започна да функционира Автоматичен пункт за мониторинг на КАВ. Данните от пункта са публично достъпни на страницата на РИОСВ – В. Търново на следния линк: <https://www.riosvt.org/air/spravka-kronoshpan/>. В пункта се извършват замервания на ФПЧ₁₀ и формалдехид. Същия е разположен в двора на ЦДГ „Рада Войвода“ в кв. Чолаковци.

В изпълнение на проект „Българските общини работят заедно за подобряване качеството на атмосферния въздух“, който се реализира с финансовата подкрепа на програма LIFE+ на Европейския съюз, през м. септември 2020 г. бяха поставени **два броя Автоматични станции** за наблюдение на КАВ. Станциите са разположени в двора на ПМГ „Васил Друмев“ и на ул. **Вежен в кв. Акация**. Монтираните станции извършват едновременно паралелно измерване на двете фракции ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2,5} и осигуряват възможност за пълноценен анализ и реалистична оценка на състоянието на атмосферния въздух.

Инсталираните автоматични анализатори са двуканални за едновременно и независимо измерване на ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2,5}, работещи с дебит 2,3 м³/час:

- принцип на пробонабиране: гравиметричен (гравиметрично отлагане върху прахов филтър с диам. 47мм)

- принцип на измерване: бета абсорбция

Анализът на обобщените данни от пунктовете за мониторинг качеството на атмосферния въздух за 2022 г. показват следното:

Оценка и анализ на КАВ по показател ФПЧ

Фини прахови частици ФПЧ₁₀

Мониторинг на ФПЧ₁₀ се извършва във всичките 4 пункта за контрол качеството на въздуха, разположени в гр. Велико Търново.

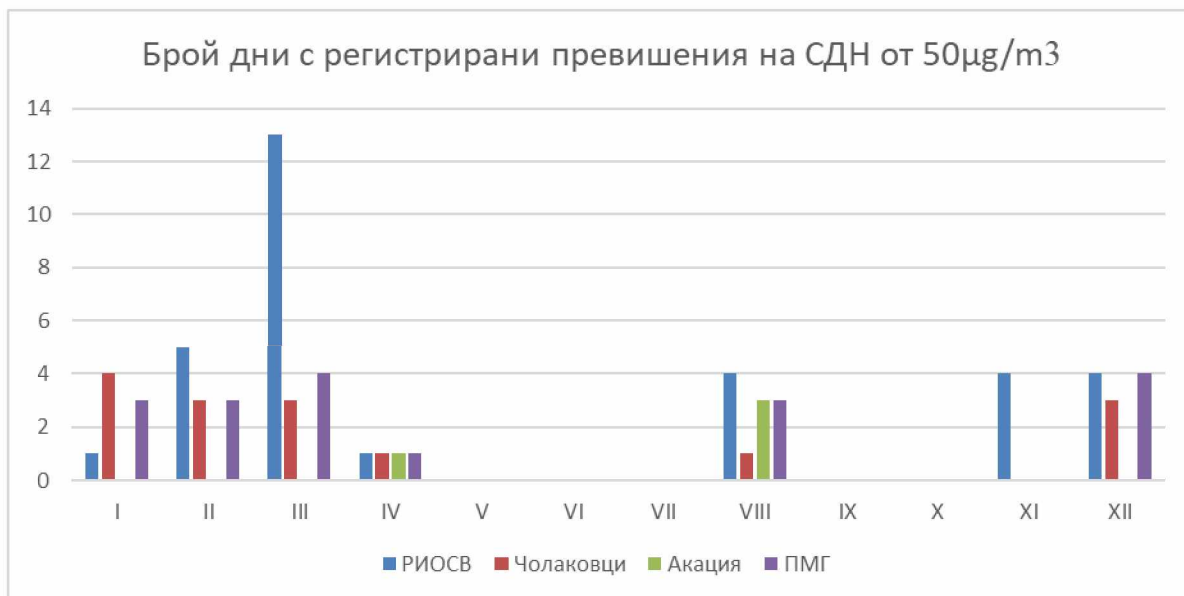
От общо 359 регистрирани средноденоношни стойности на ФПЧ_{10} в пункта на РИОСВ, 32 превишават допустимата средноденоношна норма за опазване на човешкото здраве – $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, но не се превишава нормативно определяната норма от 35 дни за една календарна година.

В табличен вид е представена информация за средномесечната концентрация на ФПЧ_{10} и регистрирания брой превишения на средноденоношната норма за ФПЧ_{10} и средногодишната му концентрация за периода 2018 – 2022 г. отчетени в станцията на РИОСВ – В. Търново.

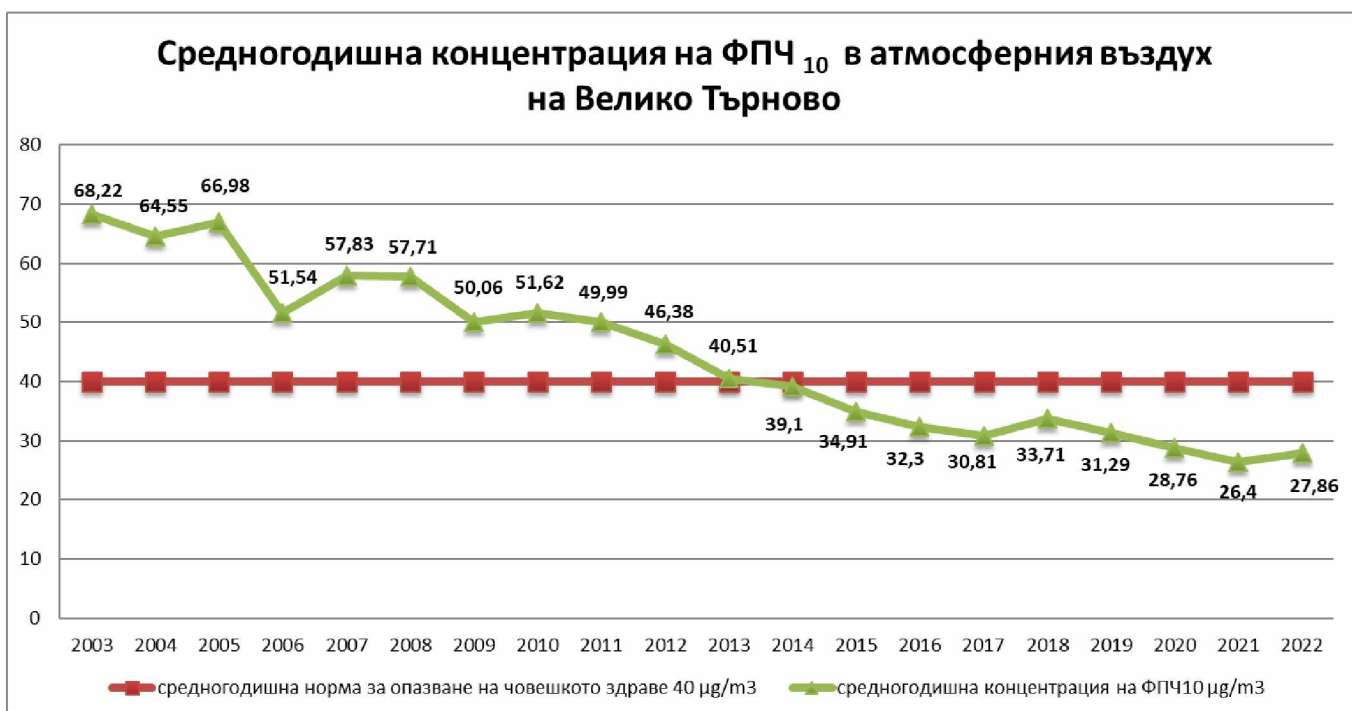
Месец	Средномесечна концентрация [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]					Брой на превишения				
	2018	2019	2020	2021	2022	2018	2019	2020	2021	2022
Януари	42.72	39.28	47.73	31.95	28.75	9	7	16	5	1
Февруари	30.95	44.78	26.71	42.03	34.21	1	9	2	8	5
Март	38.93	36.02	38.19	31.71	45.49	9	2	5	3	13
Април	31.88	29.14	24.45	24.96	23.44	1	1	0	1	1
Май	24.62	21.09	19.82	18.20	20.52	0	0	1	0	0
Юни	21.38	22.35	19.84	19.93	17.74	0	0	0	0	0
Юли	22.69	23.65	20.37	17.15	21.46	0	0	0	0	0
Август	30.37	23.71	22.27	22.46	26.54	0	0	0	0	4
Септември	32.12	32.25	24.76	24.05	20.25	2	3	0	0	0
Октомври	41.58	38.96	30.15	27.05	26.28	7	5	3	0	0
Ноември	33.35	23.93	39.35	32.29	37.36	4	0	7	1	4
Декември	53.95	40.26	31.54	24.98	32.26	15	10	4	1	4
Средна концентрация	33.71	31.29	28.76	26.40	27.86	48	37	38	19	32
Норма по Нар. №12/2010г.	40.00					35				

През отчетната 2022 година в нито един пункт не се наблюдават превишения на СДН, която е $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ в повече от 35 дни за календарната година.

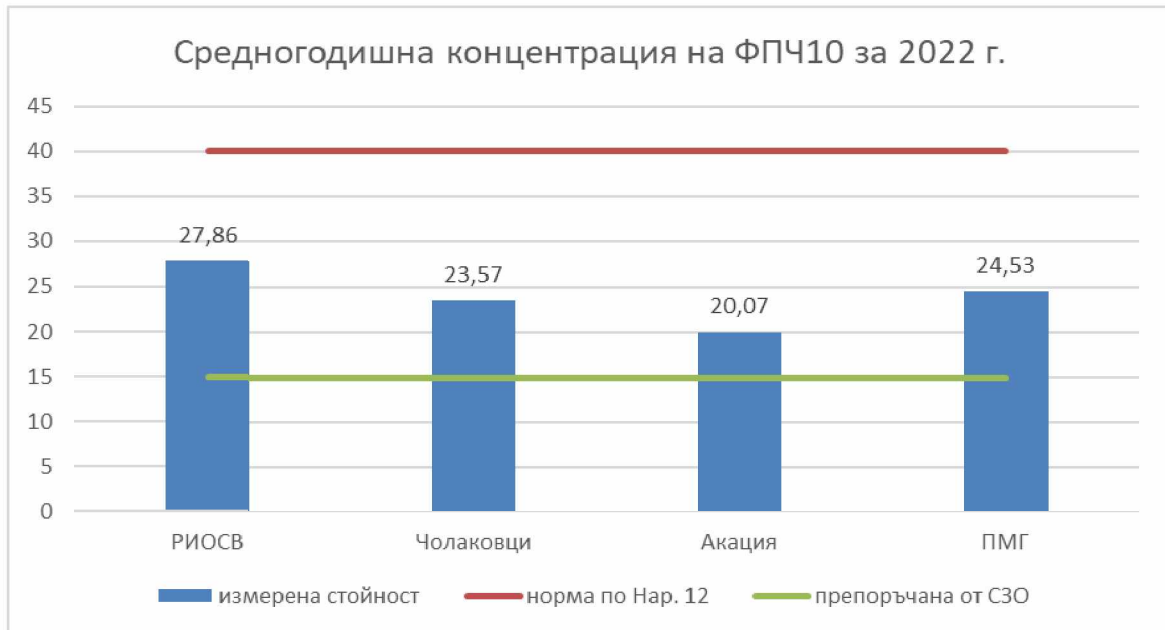
Броя на дните, в които са регистрирани превишения на СДН за отделните пунктове по месеци са представени на следващата графика. Отчетените завишения са основно през зимните месеци, когато е и отопляемия сезон. През месец август в продължение на 3-4 дни се наблюдаваха превишения на СДН на ФПЧ_{10} . Причина за отчетените високи стойности на ФПЧ_{10} , измерени и в четирите пункта за контрол качеството на въздуха, по информация на ИАОС и НИМХ, се дължат на пренос на прах от Сахара. Високи стойности са отчетени и в голяма част от пунктовете в страната.

Средногодишната концентрация на ФПЧ₁₀, която е отчетена в станцията на РИОСВ – В. Търново е 27.86 µg/m³ и не превишава средногодишната норма за опазване на човешкото здраве (40 µg/m³). На следващата диаграма са показани стойностите на СГК на ФПЧ₁₀ за периода 2003-2022 г. Като от 2014 г. не се наблюдават превишение на стойностите на СГК на ФПЧ₁₀.

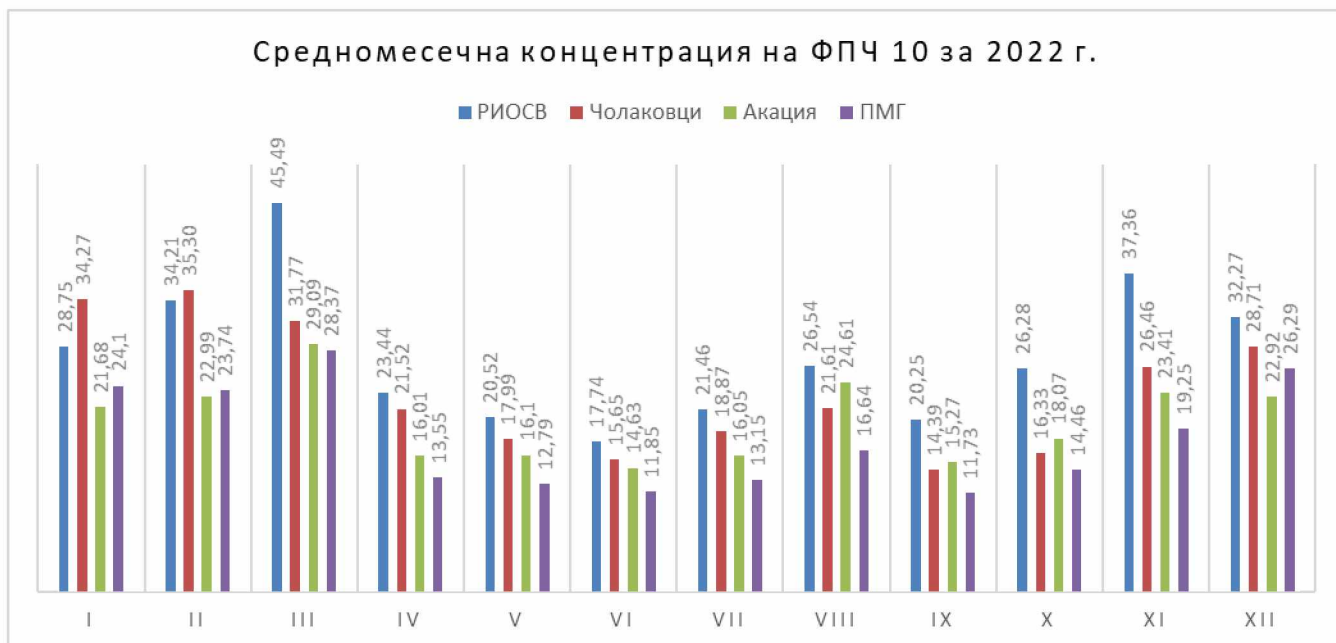
Измерената Средногодишна концентрация на ФПЧ_{10} и в четирите пункта не превишава СГН по наредба № 12, за опазване на човешкото здраве, която $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, но и в четирите пункта имаме превишения на нормата, която е препоръчана от СЗО – $15 \mu\text{g}/\text{m}^3$

През 2022 г. данните от АИС Чолаковци, следват тенденциите на пункта от РИОСВ. За отчетната година завишени стойности на СДН на ФПЧ_{10} се отчитат в 15 дни за цялата година, като нормативно определения праг е 35 дни. Отчетените завишения са предимно през зимните месеци, когато е и отопляемия сезон. През месец август в продължение на 3-4 дни се наблюдаваха превишения на СДН на ФПЧ_{10} . Според данни на ИАОС и НИМХ, причина за отчетените високи стойности на ФПЧ_{10} , се дължат на пренос на прах от Сахара.

Данните от двете АИС – АИС Акация и АИС ПМГ, чрез които се получава информацията за качеството на въздуха се визуализират и предоставят на гражданите в реално време чрез сайта на Община Велико Търново.

Анализа на регистрираните данни от четирите пункта са систематизирани и представени чрез следващите диаграми.

Съгласно данните от Националната програма за подобряване качеството на атмосферния въздух за периода 2020-2024г. основният източник на емисии за всички общини в България включително и Община Велико Търново е битовото отопление с използването на неефективни печки и котли на твърдо гориво, за които е изчислено, че представляват най-малко 85% от емисиите на ФПЧ₁₀. Поддържането на високо фоново ниво от изгаряне на твърди горива оказва съществен принос при формирането на средногодишните концентрации за територията на община Велико Търново.

Приносът на транспорта (двигатели, спирачки и унос) върху замърсяването на атмосферния въздух с ФПЧ₁₀ в общината е втория по значимост източник на замърсяване.

Видно от представената графика, следва да отбележим и тенденция на съществуващо подобрение на КАВ и намаляване на емисиите на ФПЧ₁₀ по отношение на средногодишната концентрация и броя на превишенията на ПС на СДНОЧЗ след 2014г. което е в резултат от предприетите действия от страна на община Велико Търново чрез изпълнение на мерките към програмата за КАВ, като основен принос за това има газификацията на обществени сгради и домакинства. В резултат се установява положителна тенденция към намаляване на емисиите. И през тази година броя на дните през които има регистрирани превишения на СДН, не превишава нормата от 35 броя за година.

Наблюдава се сезонна зависимост в разпределението на СДК надхвърлящи ПС на СДН от 50 µg/Nm³, като превишенията се наблюдават през зимните месеци – януари, февруари, ноември и декември, когато битовото отопление оказва съществено влияние върху концентрацията.

Всичко това определя необходимостта от продължаване на действията, чрез обединяване на усилия на местно и национално ниво, които да бъдат приоритетно насочени към намаляване на емисиите от ФПЧ₁₀ от изгарянето на твърди горива в домакинствата. До този момент, усилията на община Велико Търново бяха насочени

предимно към кварталите с ниско застрояване, от които се генерират най- голяма част от емисиите на ФПЧ₁₀ (битово отопление). Предстои разширяване на териториалния обхват и обхващане на целия град, както и на по-големите населени места, в които да се правят инвестиции, свързани с намаляване на емисиите от ФПЧ₁₀ от изгарянето на твърди горива в домакинствата.

Всичко казано до тук, определя необходимостта както от продължаване на досегашните усилия на общинската администрация по изпълнение на мерките, но също така и от предприемане на допълнителни мерки, които да доведат до съответствие с утвърдените норми за КАВ.

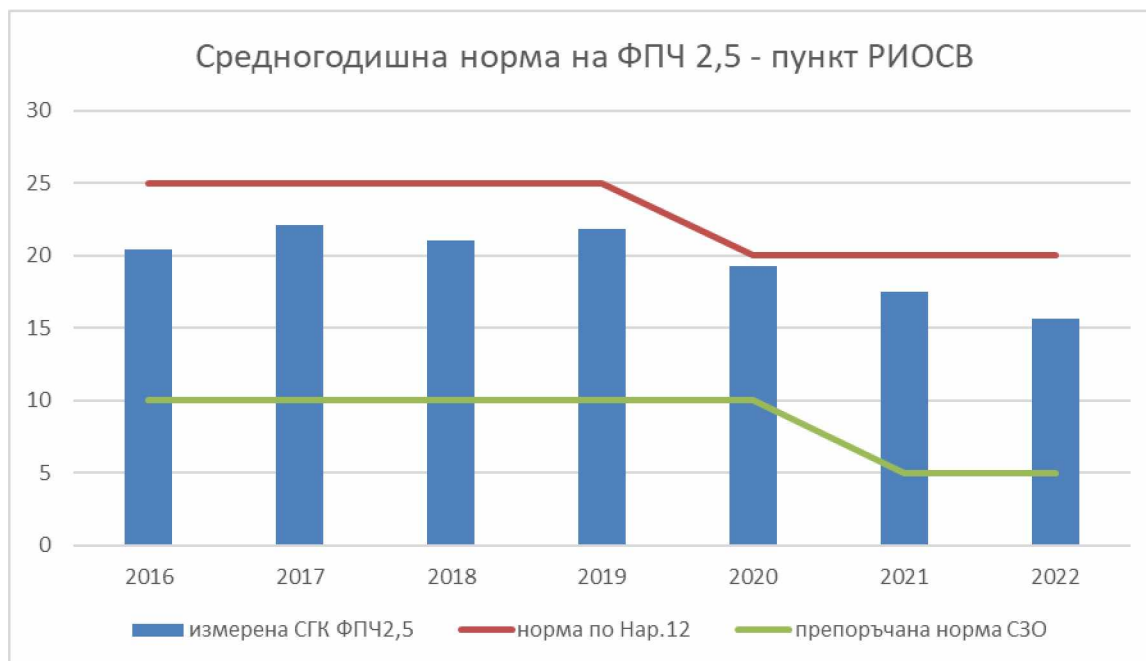
В тази връзка в изготвената „Актуализация на Програмата за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за фини прахови частици в атмосферния въздух на община Велико Търново“ са заложили редица мерки, които следват и разширяват обхвата на мерките от предходната програма. С изпълнението им се цели намаляване и свеждане на нивата на ФПЧ₁₀ до нормативно определените.

През 2021 г., съгласно утвърден от министъра на околната среда и водите график, са провеждани измервания на атмосферния въздух с МАС на РЛ Русе към ИАОС. Измерванията са извършени на случаен принцип в продължение на 8 седмици, равномерно разпределени през годината – по 2 седмици в рамките на четирите годишни сезона, в пункт с адрес: гр. В. Търново, кв. Бузлуджа, ул. Ил. Драгостинов № 3 в двора на дом за стари хора „Венета Ботева“.

Направения анализ на получените данни показва, че няма регистрирани превишения на нормите за КАВ на измерените газообразни замърсители SO₂, NO_x, CO₂ и O₃. По отношение на показател ФПЧ₁₀ са отчетени 3 превишения на средноденонощната норма (СДН) от 50 µg/m³. При извършване на изчисления на базата на проведените измервания показват, че нивото на ФПЧ₁₀ при 90,4 перцентил е 46,2 µg/m³ което означава, че за 2022 г. СДН от 50 µg/m³ не е превишавана.

Фини прахови частици ФПЧ_{2.5}

През 2022 г. в пункта на РИОСВ – В. Търново са извършени 296 измервания на ФПЧ_{2.5}. Средногодишната концентрация е 15.62 µg/m³ и не превишава средногодишната норма от 20 µg/m³. Динамиката на измерената средногодишна концентрация за периода 2016 – 2022 г е представена на следващата графика. Измерени стойност не превишават нормативно определената норма за ФПЧ_{2.5}, но превишават препоръчителната от СЗО норма.

Бензен

През 2022 г. са извършени 132 измервания на бензен в пункта на РИОСВ. Като не са измерени концентрации за съдържание на бензен над нормата. Средногодишната норма за опазване на човешкото здраве е $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Тежки метали - арсен, кадмий, олово и ПАВ

Пробонабирането и анализа на данните за As, Cd, Pb и ПАВ за 2021 г. се извършва в пункта на РИОСВ. Същите са представени на следната таблица:

Показатели	Арсен	Кадмий	Олово	ПАВ (бензо-а-пирен)
Брой регистрирани данни за година	188	188	357	140
Измерена СГК	$0,61 \text{ ng}/\text{m}^3$	$0,17 \text{ ng}/\text{m}^3$	$0,01 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$0,67 \text{ ng}/\text{m}^3$
СГН за опазване на човешкото здраве	$6 \text{ ng}/\text{m}^3$	$5 \text{ ng}/\text{m}^3$	$0,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$1,0 \text{ ng}/\text{m}^3$

Формалдехид

Пробонабирането се извършва в пункта в Чолаковци. Средноденонощната норма, определена по наредба 14 за „норми за пределно допустимите концентрации на вредни

вещества в атмосферния въздух на населените места“ е $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, като измерената средногодишна концентрация е $6,01 \mu\text{g}/\text{m}^3$

Община Велико Търново ежегодно докладва изпълнението на мерките, заложи в Разработената нова „Актуализация на Програма за намаляване на емисиите и достигане на установените норми за фини прахови частици (ФПЧ₁₀) на община Велико Търново с период на действие 2021 – 2025 г.“ пред РИОСВ – В. Търново, които от своя стана извършват докладване пред Европейската комисия.

Проблемът със замърсяването на атмосферния въздух в гр. Велико Търново с прах и ФПЧ е актуален поради това, че голяма част от населението използва твърдо гориво (дърва и въглища) за отопление по икономически съображения. От данните се вижда, че превишения на нормите се наблюдава основни пред отоплителния период.

Също така, върху качеството на атмосферния въздух оказва влияние и промишленото замърсяване. **Контрола върху замърсителите от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии се осъществява от Регионалната инспекция по околна среда и водите – В. Търново.**

Шумово натоварване в град Велико Търново

Мониторинга и оценката на шумовото натоварване в гр. Велико Търново, причинени от основния източник на шум в урбанизирана среда – автомобилният транспорт се извършва от РЗИ – В. Търново. Ежегодно РЗИ подготвя справка за шумовото натоварване, която изпраща на Кмета на Общината.

Броят на пунктовете, тяхното разположение и разпределение се определят, съгласно Методика за определяне на броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг на шума, както и периодичността на измерванията и/или изчисленията на шумовите нива, утвърдена от Министъра на здравеопазването, влязла в сила през 2007 г. Броят на пунктовете за наблюдение през 2021 г. в гр. В. Търново са 18 бр. Мониторингът и контролът на шума в околната среда е извършен съгласно действащата нормативна уредба.

Мониторингът на шума през 2022 г. показва, че от проведените 90 измервания на уличен шум **63 (70,00%) са със стойности над нормите.** От тях: 36 измервания са в пунктове, разположени на територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик при еквивалентно ниво на шума 60 dB(A) и 24 – в пунктове на територии, подлежащи на усилен шумозащита (15 в жилищни зони и територии при еквивалентно ниво на шума от 55 dB(A) и 9 в зони за обществен и индивидуален отдих, зони за лечебни заведения и санаториуми, при еквивалентно ниво на шума 45 dB(A)). В териториите с промишлени източници на шум са измерени 3 превишения на нормата от 70 dB(A) .

Осредненото еквивалентно ниво на шума е **$64,44 \text{ dB(A)}$** , а броят на преминалите за един час автомобили е **666** (Приложение 1 към доклада):

В сравнение с 2021 г. разпределението на пунктовете по шумови диапазони е, както следва:

- ⇒ В най-високите диапазони: над 82 dB(A), 78 – 82 dB(A) и 73 – 77 dB(A) не са измерени нива на шум (както и през предходната година);
- ⇒ В три от пунктовете измереният шум е в диапазона 68 – 72 dB(A), с три по-малко от предходната година;
- ⇒ Нива на шума в диапазона 63 – 67 dB(A) са регистрирани в десет пункта, с три повече от предходната година;
- ⇒ В пет пункта са установени нива на шума в интервала 58 – 62 dB(A) (както и през предходната година);
- ⇒ В диапазона под 58 dB(A) не са измерени нива на шум в нито един пункт (както и през 2021 г.).

Обобщеният анализ на резултатите от измерванията на шума през 2022 г., в сравнение с предходната 2021 г. показва следното:

- Осредненото средногодишно еквивалентно ниво на шума за гр. Велико Търново се запазва почти същото – 65,05 dB(A) за 2021 г. и 64,44 dB(A) за 2022 г.
- Във всички пунктове, разположени на територии, подлежащи на усилен шумозащита, са регистрирани еквивалентни нива на шума, над нормативно определените стойности от 45 dB(A) и 55 dB(A).
- Измерените еквивалентни нива на шума в наблюдаваните пунктове, разположени на територии с промишлени източници на шум, не надвишават граничните стойности на нивата на шума, с изключение в един пункт.
- В 2 от наблюдаваните пунктове стойностите на еквивалентните нива на шума се увеличават с 1 - 2 dB(A), а в 7 от пунктовете – намаляват с 1 - 3 dB(A).
- Интензивността на автомобилното движение намалява за гр. Велико Търново – от 739 МПС/час за 2021 г. на 666 МПС/час за 2022 г.

Въпреки предприетите мерки за оптимизиране на акустичната обстановка и през 2022 г. продължава неблагоприятната тенденция на измерени наднормени еквивалентни нива на шума на територии, подлежащи на усилен шумозащита и на територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик.

Контролът на шума в околната среда от обекти, източници на шум се осъществява от Регионална здравна инспекция – В. Търново.

С цел подобряване на качеството на атмосферния въздух и акустичната обстановка на територията на общината, през 2022 г. са осъществени редица дейности, по-важните от които са: реконструкция на уличната мрежа, провеждане на озеленителни и залесителни мероприятия, разширение на газоразпределителната мрежа и включване на

нови обекти към захранване с природен газ. Подробна информация за изпълнението на мерките е приложена към настоящия отчет.

Също така, община Велико Търново е асоцииран бенефициент по Интегриран проект „Българските община работят заедно за подобряване на качеството на атмосферния въздух“ по програма LIFE+. Проектът стартира през октомври 2018г. и ще се реализира за срок от 6 год., като изпълнението е разделено на три етапа: Подготовка, Демонстрация и Изпълнение. Целта на проекта включва подобряване качеството на въздуха в градовете участници в проекта, намаляване на броя на дните с превишение на нормата за фини прахови частици над допустимата, проектиране демонстриране и внедряване на схема за преход към алтернативни форми на битово отопление в градовете от ИП, промени в нормативната уредба на национално, регионално и местно ниво, които използват устойчивост на процесите на подобряване на КАВ.

Проектът е изключително полезен за град като Велико Търново, тъй като битовото отопление на твърдо гориво има голям принос към замърсяването на въздуха. Конкретно за старопрестолния град, инвестиционното намерение предвижда смяна на старите печки на близо 500 домакинства и монтиране на две автоматични мониторингови станции , които ще следят и предоставят на гражданите информацията за качеството на въздуха в реално време чрез сайта на Община Велико Търново.

През 2020 г. започна да се изпълнява фаза 2 от проекта – Пилотна фаза. През тази фаза бяха подменени отоплителните устройства на 56 домакинства, като старите печки и котли на твърдо гориво бяха подменени с такива използващи газ и пелети. Също така бяха поставени 2 броя АИС за мониторинг на КАВ - на ул. Вежен и в двора на ПМГ „Васил Друмев“.

През 2021 г. стартира фаза 3 от проекта – Основна фаза, която ще е с продължителност 3 години. През основната фаза се предвижда да се подменят уредите на около 400 домакинства. Към края на 2022 г. са монтирани уредите на близо 160 домакинства.

Очакваните резултати са в няколко насоки: подобряване на качеството на атмосферния въздух чрез ограничаване на твърдото гориво, като форма на битово отопление; повишаване на качеството на живот; повишаване на привлекателността на градовете и за местните жители, за бизнеса, за туристите.

Община Велико Търново е бенефициент по програма „Околна среда“ 2021-2027 г., приоритет 5 „Въздух“, както по мярката, свързана с подмяна на уредите на твърдо гориво с екологични алтернативи, на територията на общината, така и по мярката за зелени мерки в градска среда. Определената стойност на проекта по мярка „За по-чист въздух“ за Община Велико Търново е до 25.72 млн.лв и предстои община Велико Търново да подготви проектно предложение и да кандидатства. Процедурата „Зелени мерки в градска среда“ също е насочена към намаляване на вторичното разпрашаване чрез изпълнението на зелени мерки. Фокусът ще е насочен към инвестиции в растителни видове, с най-висока степен на ефективност по отношение улавянето на ФПЧ и пречистването на въздуха по естествен път. Определената стойност за община Велико Търново е 3,4 млн. лв.

Специфична цел: Опазване и контрол върху качеството на водите

Постоянен мониторинг за определяне на имисионното състояние на водите се осъществява от РИОСВ - В. Търново и се публикува на страницата на РИОСВ <https://www.riosvt.org/reports/>

За постигането на тази цел в плана за действие са предвидени две основни дейности:

- *Реализация на проекти и предприемане на превантивни мерки за почистване коритата на реки и дерета, на територията на Общината*

Ежегодно, Кмета на общината назначава комисия от общинска администрация за извършване на огледи, установяване, определяне и оценка на състоянието и проводимостта на критични участъци от речни легла и реки, преминаващи през територията на Община Велико Търново, характеризиращи се с намалена проводимост и повишен риск за разливи и наводнения, застрашаващи населението, стопански обекти, жилищни сгради и инфраструктура. На основание констативни протоколи, са определени следните участъци от реки на територията на общината, чиято проводимост е намалена и се изискват дейности по възстановяване на проводимостта им:

- р. Елшин в урбанизираната територия на с. Плаково, както и безименно дере източно от църквата (дълж. 300 м.) с особено внимание на участъка: 150 м. преди моста на улица с ОК 212-216 /до църквата/ - 550 м след него (дълж. 700 м.)
- р. Негованка в урбанизираната територия на с. Русаля в участъка: Югозападен край на селото с географски координати N 430947,3 и E 252709,8; североизточен край на селото с географски координати N 431009,3 и E 252754,7 /дължина 1300 м./
- р. Белица в урбанизираната територия на с. Вългевци в участъка: 100 м преди моста в селото и край – 300 м след него – дължина 400 м /до и включително ръкав безименно дере/
- р. Янтра при с. Пушево: 50 м преди и 100 м след моста на изхода на селото за главен път В. Търново – Севлиево, извън урбанизираната територия
- част от Присовско дере и прилежаща улица – от ОК 1426 – ОК 138, /дължина 180 м/, с. Присово.

Определените участъци от дерета и реки, предстои да бъдат предложени за финансиране от Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет и включени в Годишния план за изпълнение на Националната, Областна и Общинска програми за намаляване на риска от бедствия.

- *Ежегоден контрол на състоянието на общинските язовири на територията на община Велико Търново*

За язовирите, разположени на територията на община Велико Търново, през 2020 г. е извършена класификация спрямо степента на потенциална опасност в зависимост от възможно най-лошите последици от освобождаването на съхраняваните в язовира води поради разрушаване или неправилна експлоатация на язовира. Класификацията е в три степени: първа висока степен на потенциална опасност; втора значителна степен на

потенциална опасност; трета ниска степен на потенциална опасност, като периодичността на ежегодния контрол е различен за различните степени. В съответствие с така направената класификация, годишния контрол за състоянието на язовирите се извършва на язовирите, подлежащи на контрол през съответната година.

През 2022 г. по заповед на Областен управител, е извършена годишна проверка от Междуведомствената комисия на 17 язовира, разположени на територията на общината. За резултатите от проверките на язовирните стени и съоръженията към тях са изготвени протоколи, които са утвърдени от Областен управител. За 5 от язовирите няма определен оператор на язовирната стена и съответно не са предоставени за стопанисване на юридическо лице/фирма и в тази връзка Община Велико Търново е възложила и изпълнила дейностите по поддръжка на язовирните стени на тези язовири.

Специфична цел: Опазване на биоразнообразието и поддръжане на зелената система

- *Изработване на Горскостопански план за „Инвентаризация и планиране на горските територии на Община Велико Търново и утвърждаване на горскостопански план за стопанисване на горите за период 2023 – 2033 г.*

През 2022 г. е разработено и утвърдено от Директора на РДГ Велико Търново Задание за изработване на горскостопански план и план за опазване на горите от пожари на горските територии, върху имоти, собственост на Община Велико Търново в териториалния обхват на ТП „ДГС Болярка“.

Разработена техническа спецификация за възлагане на обществена поръчка чрез събиране на оферти с обява с предмет: „Изработване на горскостопански план за всички територии, собственост на Община Велико Търново в териториалния обхват на ТП „ДГС Болярка“ и предстои избор на изпълнител.

- *Изготвяне на годишни справки за издадените разрешителни за добив на лечебни растения*
- *Мониторинг на зелената система относно наличието на вредители и проучване на възможностите за провеждане на биологична борба срещу тях*
- *Поддръжане на съществуващите зелени площи.*

Извършва се постоянен контрол върху всички дейности, свързани с почистване на обществени територии, сметоизвозване, озеленяване, овладяване на популацията на безстопанствени кучета, детски площадки и охрана.

През 2022 г. на територията на гр. В. Търново засадената растителност е както следва
- Цветя – 49 560 бр. от видовете: теменужки, белис, вербена, салвия, тагетис, газания, бегония и др. в паркове в гр. В. Търново /Марно поле, Картала, Н. Габровски, Бузлуджа, К. Фичето/, в централна и стара част – пред Факултета, пред Гум, по ул. Независимост по пролетно и есенно зацветяване.

- Храсти: 617 бр. от видовете: роза, лавандула, лоницера, лавровишна, ерика, спирея, юниперус и др. в паркове, в централна и стара част – кашпи по ул.

Независимост и на Самоводска чаршия, пред ГУМ, ул. Васил Левски и в градинки пред жилищни блокове в различни части на града.

- Дървета – общо 275 бр. от видовете: ацер, чинар, ясен, явор, кълбеста акация, кълбест ясен, каталпа и др. в парковете, междублокови пространства и по тротоари в гр. В. Търново.

В бройките са включени и засадените храсти и дръвчета по програма „Моята градинка“, в междублокови пространства.

- *Актуализация и разширяване на картотеката на зелената система в гр. В. Търново*

Изготвената картотека на дълготрайната дървесна растителност е достъпна на интернет страницата на Общината.

Приоритет: Повишаване качеството на живот, чрез подобряване управлението на отпадъците. Инфраструктурно и организационно осигуряване.

Специфична цел: Екологосъобразно управление на отпадъците и предотвратяване на риска от замърсяване с отпадъци

На основание чл.52, ал.6 от Закон за управление на отпадъците е изготвена Регионална програма за управление на отпадъците за общините Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец, Стражица, Елена и Златарица, с период на действие 2021 – 2028 г.

В Програмата са отразени всички мерки и действия касаещи управлението на отпадъците и подобряването на екологичната обстановка в населените места. С оглед прилагане на необходимите мерки по управление на отпадъците на регионално ниво, програмата е насочена основно към:

- ✓ Предприемане на мерки за предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци;
- ✓ Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци;
- ✓ Подобряване на организацията по разделяне, временно съхраняване, събиране и транспортиране на отпадъците;
- ✓ Прилагане на екологосъобразно обезвреждане на отпадъците – изграждане и експлоатация на Регионална система за управление на отпадъците на регион Велико Търново;
- ✓ Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци;
- ✓ Правно регулиране на управлението на отпадъците и ускоряване прилагането на законодателството и политиката в областта;
- ✓ Осигуряване на достатъчни и надеждни данни за отпадъците;
- ✓ Укрепване на административния капацитет на администрацията, отговорна за управлението на отпадъците в общината;

- ✓ Увеличаване на инвестициите и прилагане на принципите „Отговорност на производителя“ и „Замърсителят плаща“ при интегрирано управление на отпадъците;
- ✓ Повишаване участието на обществеността при управление на дейностите по отпадъците в общината;
- ✓ Развитие на устойчиви системи за управление на специфични потоци отпадъци.

Реализацията на предвидените мерки в програмата осигуряват постигането на изпълнение на тази цел.

Община Велико Търново има изградена площадка за разделно събиране на отпадъци, намираща се в промишлена зона Дълга Лъка.

На площадката се приемат следните разделно събрани отпадъци от опаковки:

Хартиени и картонени опаковки; пластмасови опаковки; метални опаковки; стъклени опаковки.

Площадката разполага с електронна везна със софтуер за претегляне на отпадъците от опаковки. Събраното количество на тези отпадъци осигурява намаляване на Такса смет за физическите лица. Необходимото количество за намаляване на таксата е 150 кг рециклируеми материали. При предаването на отпадъците е необходимо да бъде заявен партидният номер на имота, за който ще бъде издаден чип.

На площадката се събират и:

- Биоразградими отпадъци – зелени отпадъци от градини - шума, трева, клони и др.
- Обемни отпадъци – мебели, рамки от дограми и др.
- Строителни отпадъци - смеси от бетон, тухли, керемиди, плочки и керамични изделия - до 1 тон;
- Гипсокартон
- Прозоречно стъкло
- Негодни за употреба батерии и акумулатори
- Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
- Текстилни отпадъци
- Дървени отпадъци
- Хранителни масла и мазнини

В следващата таблица са представени количествата отпадъци, генерирани от жителите на община В. Търново

Отчет на количества отпадъци РСУО (тон)	
Общо постъпили за сепариране смесени битови отпадъци	28769,860
Рециклируеми отпадъчни материали /стъкло, метали, пластмаси, хартия и картон/, отделени от сепариращата инсталация	2665,220
Биоразградими отпадъци, отделени от сепариращата инсталация	15262,860
Постъпили за депониране след отсортиране на смесени битови отпадъци	10350,980
Общо постъпили зелени отпадъци за компостиране	975,560
Дървени отпадъци, получени след сепарация, предадени за оползотворяване	289,760
Отчет на количества отпадъци – площадка Дълга лъка (тон)	
Хартиени и картонени опаковки	21,395
Пластмасови опаковки	4,872
Метални опаковки	0,948
Стъклени опаковки	18,690
Едрогабаритни отпадъци	279,46
Дървени отпадъци	352,760
Отпадъци от контейнери за разделно събиране в общината и проведени кампании (тон)	
Рециклируеми опаковки и материали	272,940
ИУЕЕО	2,680
НУБА	0,118
Текстил и обувки	123,108
Опасни отпадъци	0,946
Събрани ИУГ от незаконни сметища	12,440
Площадка за разделно събрани строително отпадъци, с. Шереметя (тон)	
Строителни отпадъци	3167

Специфична Цел: Поддържане и контрол на чистотата на населените места с цел повишаване удовлетвореността на гражданите

Поддържа се система за контрол на чистотата на населените места.

ОП „Зелени системи“ осигурява поддържане чистотата на територии за обществено ползване, като дейностите се извършват по график:

- Ежедневно почистване: на площади, тротоари, спирки на градския транспорт и стълбища в централната градска част и в I зона на гр. В. Търново и в централните части на кварталите на гр. В. Търново.
- Ежеседмично почистване на улици, площади, тротоари и стълбищата от II зона на гр. В. Търново.
- Сезонно почистване

- измиване на улиците, тротоарите и площадите на гр. В. Търново

- почистване от пясък, след приключване на дейностите по зимно поддържане.

През 2022 г. са извършени три измивания на града – две основни и едно допълнително на централната част.

Пролетното измиване на града е започнало на 17 февруари, като временно е прекъснато поради снеговалеж и ниски температури и при повишаване и на нощната температура, измиването на града е продължило от 23.03.2022 г.

Второто – лятно измиване на града е започнало на 18.07.2022 г. и е приключило в рамките на месец.

Допълнителното измиване на Централна градска част е започнало на 01.09.2022 г.

В населените места на общината през 2022 г. е извършено окосяване на гробищните паркове и окастряне и окосяване на общинската пътна мрежа.

Приоритет: Повишаване на институционалния капацитет, информираност и обществена ангажираност в опазването на околната среда

Специфична Цел: Повишаване на обществената информираност и ангажираност

На сайта на община Велико Търново се поддържа и публикува актуална информация за компонентите и факторите на околната среда .

Март 2023 г.

Изпълнение на мерките за 2022 г., заложиени в „Актуализация на Програма за намаляване на емисиите и достигане на установените норми на фини прахови частици (ФПЧ10) на община Велико Търново с период на действие 2021 –2025 г.“

<i>Код на мярката</i>	<i>Описание на мярката</i>	<i>Срока за изпълнение</i>	<i>Индикатор за контрол на изпълнението</i>	<i>Описание на изпълнението</i>
VT_Sh_Dh_a_1	Извършване на проучване за броя и разположението на жилища използващи уреди за отопление на твърдо гориво, които не отговарят на Регламентите за екодизайн и изготвяне на оценка за намесата, която трябва да бъде необходима чрез създаване на „зона с ниски емисии“. *	2021-2022г.	Извършено предпроектно проучване (ППП), брой идентифицирани квартали, бр. идентифицирани жилища, определен бр. „зони с ниски емисии“	През 2022 г. мярката не е изпълнена. Нейното изпълне е планирано за 2023 г. по Програма околна среда 2021-2027 г.
VT_Sh_Dh_a_2	Проучване на възможностите за въвеждане на изисквания към качеството на предлаганите на пазара твърди горива (дърва и въглища); *	2021-2022г.	бр. участия в работни групи, бр. предложения за прилагане на мярката	През 2022 г. Община Велико не е участвала в работни групи на национално ниво
VT_Sh_Dh_i_1	Провеждане на обществени консултации относно нагласите на населението към съществуващи европейски и национални практики за управление на КАВ за ползването на горива с въведен стандарт, подмяна на горивните инсталации и ползването на индивидуални пречиствателни съоръжения (филтри);	2021-2022г.	Брой анкетирано население, бр. проведени информационни срещи.	Направено е анкетно проучване на населението за въвеждането на мерки за подобряване на качеството на атмосферния въздух. Анкетирани са 701 човека. Според резултатите от проучването близо 40% определят качеството на атмосферния въздух като вложено, около 30 % - като незадоволително и близо 30 % определят КАВ като задоволително, добро и много добро. Като много сериозен източник на замърсяване, гражданите посочват промишлеността, следвана от прашните улици и шосета, автомобилния трафик и отоплението на дърва и въглища. Общо над 400 броя от анкетиранияте граждани смятат, че отоплението на дърва и въглища е сериозен и много сериозен източник на замърсяване. Голям дял от анкетиранияте посочват промишлеността като много сериозен източник на замърсяване. Най-често посочваните източници са производствените обекти на дружествата „Кроношпан България“ ЕООД и „Мегпорт“ ЕООД. Около 200 лица от анкетиранияте, които използват за придвижване автомобил в града са заявили намерение да спрат използването на личния автомобил, за сметка на електрически градски транспорт. Близо половината от анкетиранияте не могат да преценят и/или не подкрепят обособяването на зона с ниски емисии в града.

VT_Sh_Dh_a_3	Създаване и поддържане на система за регистрация и ежегодна актуализация на изразходваните количества горива в бита, с включени всички продажби на твърди горива.	2021-2022г.	бр.продажби по вид и количество на всички твърди горива	Към момента не е създаден регистър. Общината не контролира продажбите на търговците.
VT_Sh_Dh_a_4	Въвеждане на стимули (напр. данъчни облекчения) за използването на алтернативни средства за отопление в т.ч. за използване на стандартизирани и/или нискоемисионни горива, стандартизирани горивни инсталации и/или локални пречиствателни съоръжения към тях (филтри)	2021-2022г.	бр.предекларирани имоти, бр.определени преференциални данъци и такси;	Към момента не са въведени стимули.
VT_Sh_Dh_a_5	Оказване на финансова подкрепа на икономически уязвимите домакинства за закупуване и употреба на средства за отопление, отговарящи на европейските стандарти.	2021-2022г.	Бр. отпуснати финансови помощи	През 2022 г. са подменени отоплителните уреди на 140 домакинства, като финансирането е съвместно - от община В. Търново и програма Life. За 69 домакинства има сключени договори и поетапно се извършва подмяна и монтаж на новите отоплителни уреди. Предстои да бъдат сключени договори с още около 150 домакинства, на които ще бъдат предоставени и монтирани пелетни и газови уреди, както и климатици.
VT_Sh_Dh_t_1	Проучване и поставяне на индивидуални пречиствателни съоръжения (филтри) на горивните инсталации в еднофамилни жилищни сгради, в които се използват твърди горива (1-ви етап).	2021-2023г.	бр.поставени пречиствателни у-ва (филтри), бр.оборудвани сгради	Мярката е предложена като резултат от инвестиционно проучване и към момента не е изпълнена. Тази мярка не е допустима за финансиране по Програма Околна среда, поради което Община Велико Търново ще търси други възможни източници за нейното финансиране.
VT_Sh_Dh_t_2	Проучване, проектиране и изграждане на консолидирано извеждане на газовите емисии от отоплителни инсталации в многофамилни жилищни сгради (МЖС), оборудвани с общо пречиствателно съоръжение и използващи твърди горива за отопление – (1ви етап)	2021-2023г.	Съотношение бр. сгради/пречиствателно съоръжение	Към момента мярката не е изпълнена.
VT_Sh_Dh_a_6	Разработване на препоръчителен списък с отоплителните уреди, отговарящи на действащите европейски стандарти.	2021-2022г.	Брой разработени списъци	Разработен е 1 брой препоръчителен списък с отоплителни уреди – термopомпи въздух-въздух (климатици). Същият задължителен при обявяване на обществените поръчки.
VT_Sh_Dh_t_3	Поетапна подмяна на старите и неефективни стационарни индивидуални и многофамилни горивни устройства на твърдо гориво, с нови и модернизиранни, отговарящи на изискванията на Регламента за екодизайн – ежегодно да бъдат подменени горивните инсталации на 5% от населението, отопляващо се на твърдо гориво, идентифицирано в зоните с „ниски емисии“. (1 - ви етап) *	2021-2023г.	Бр. заменени горивни устройства, кв. м. отопляема площ.	През 2022 г. са подменени отоплителните уреди на 140 домакинства, като финансирането е съвместно - от община В. Търново и програма Life. За 69 домакинства има сключени договори и поетапно се извършва подмяна и монтаж на новите отоплителни уреди. Предстои да бъдат сключени договори с още около 150 домакинства, на които ще бъдат предоставени и монтирани пелетни и газови уреди, както и климатици.

VT_Sh_Dh_t_4	Изпълняване на проекти за саниране/обновяване на многофамилни жилищни сгради – ежегодно да бъдат санирани/обновени до 10% от МЖС в общината. (1 –ви етап)	2021-2023г.	Брой изпълнени проекти, кв.м, санирана/обновена площ;	През 2022 г. не са изпълнявани проекти за саниране/обновяване на МЖС. От 20.12.2022 г е отворена нова процедура за енергийна ефективност на многофамилните жилищни сгради – „Подкрепа за устойчиво енергийно обновяване на жилищния сграден фонд – етап I.“
VT_Sh_Dh_t_5	Газифициране на част от битовия сектор, които използва за отопление твърди горива – ежегодно да бъде обхванато до 10% от населението на гр. Велико Търново (1-ви етап)	2021-2023г.	Бр. домакинства присъединени на година	През 2022 г. 187 бр. нови битови абонати са преминали на газ. Няма ново присъединените обществени и промишлени абонати. Изградената нова разпределителна мрежа през 2022 г. е 3200 л.м.
VT_Sh_Dh_t_6	Поетапно увеличаване на броя на абонатите, използващи услугите на топлопреносно дружество в гр. Велико Търново (Топлофикация - Велико Търново.)	2021-2023г.	Бр. домакинства присъединени на година към топлопреносната мрежа на гр. Велико Търново.	Към края на отоплителни сезон 2018-2019, абонатите към топлофикационното дружество са били 2859 домакинства. Към 31.12.2020 г. – 2763 домакинства, а към 31.12.2021 г. 2721 абоната са се отоплявали от Топлофикация – Велико Търново. В края на отоплителен сезон 2021-2022 г. абонатите са били 2831 г.
VT_Sh_Dh_a_7	Поетапно въвеждане и поддържане на автоматизирана система за информиране на населението за качеството на атмосферния въздух в Община Велико Търново и предупреждаване за настъпване на неблагоприятни климатични условия, при които е възможно натрупването на завишени нива на ФПЧ ₁₀ .	2021-2023г.	бр.отчетени дни, бр.подадени предупреждения	Въведена е система за информиране на населението за качеството на атмосферния въздух, системата е достъпна онлайн на страницата на общината.
VT_Sh_Tr_a_1	Повишаване контрола върху изпълнението на дейностите по мокро метене и миене на уличната мрежа и обществените територии с приоритетно прилагане целогодишно на мокро почистване.	постоянен	Бр. съставени констативни протоколи	Контрол по изпълнение на дейностите се осъществява от ОП „Зелени системи“. На всяко тримесечие се представя подробен доклад до отдел „Околна среда“ в община В. Търново
VT_Sh_Tr_t_1	Изграждане/реконструкция/рехабилитация на уличната мрежа и тротоари, на територията на общината.	постоянен	кв.м по видове площи и тип на строителството	През 2022 г. е извършен основен ремонт на 11270 м ² улични и пътни настилки в гр. Велико Търново и ремонт на 470 м ² тротоари. Изградени са нови улици с обща площ 3500 м ² и нови тротоари с площ 225 м ² .
VT_Sh_Tr_t_2	Системно през цялата година машинно миене на основната улична мрежа на града.	постоянен	брой и кв.м измити улици	През 2022 г. са извършени три измивания – две основни и едно допълнително на централната част.
VT_Sh_Tr_t_3	Благоустройство и озеленяване на крайпътните и междублоковите пространства, вклч. изграждане на „зелени пояси/зони“ с цел защита от прах и газове и недопускане влошаване състоянието на зелените площи.	постоянен	кв.м по видове площи и тип на строителството	Създадените зелени площи се поддържат системно в добър вид, като не се допуска влошаване състоянието им. През 2022 г. са засадени 275 бр. дървета по улици в града в паркове и междублокови пространства; 617 бр. храсти в общински територии – паркове и зелени площи и междублокови пространства.
VT_Sh_Tr_a_2	Осъществяване на контрол за възстановяване на улици и тротоари при ремонт/изграждане на елементи на техническата инфраструктура с цел недопускане на замърсяване на прилежащите	постоянен	брой съставени констативни протоколи, актове, наказателни постановления	Издадени 21 бр. разрешения за разкопаване през 2022 г., които са възстановени. Разрешенията и възстаовената настилка е както следва: 247 м ² асфалт, 833.57 м ² тротоар, 422 м ² зелени площи. Общата събрана сума като депозит е 65429 лв.

	площи и територии с кал и други замърсявания, водещи до увеличаване на пътния нанос или ветрово запрашване.			
VT_Sh_Tr_a_3	Осъществяване на ефективен контрол за спазването на мерки за недопускане замърсяване на атмосферния въздух от строежите, вкл. по спазването на маршрутите за транспортиране на отпадъците от строителните обекти.	Постоянен	брой съставени констативни протоколи, актове, наказателни постановления	При издаване на разрешение за строеж, се посочва дейностите и местата за съхранение и транспортиране на строителните отпадъци. За 2022 г. са разгледани и одобрени 11 ПСУО
VT_Sh_Tr_a_4	Стриктен контрол за недопускане неправилно паркиране, в зелените площи.	Постоянен	брой съставени констативни протоколи, актове, наказателни постановления	Осъществява се контрол от ОП „Зелени системи“. Като за 2022 г. има съставени 12 броя предписания и 3 броя АУАН.
VT_Sh_Tr_a_5	При провеждане на обществени поръчки, търгове за транспортни услуги и закупуване на транспортни средства в обществения транспорт да се въведе задължително изискване към превозните средства да бъдат електрически или такива които да покриват най-малко стандарт за вредни емисии ЕВРО 5	Постоянен	проведени обществени поръчки, брой и тип на закупени МПС	Изпълнява се. За 2022 г. са проведени две обществени поръчка за закупуване на автомобили за нуждите на община В. Търново
VT_Sh_Tr_i_1	Подробно проучване на нагласите на населението към ползването на нови маршрутни линии на електрически градски транспорт на къси разстояния в рискови от замърсяване райони, ползването на организиран електрически транспорт до и от образователни и административни институции	2021-2022г.	Бр. анкетирано население	Анкетиран са 701 човека. Около 200 лица от анкетираните, които използват за придвижване автомобил в града са заявили намерение да спрат използването на личния автомобил, за сметка на електрически градски транспорт.
VT_Sh_Tr_i_2	Подробно проучване на нагласите на населението относно въвеждането на "зона с ниски емисии" за движение на автомобили с ниски емисии и условията за придвижване в нея и разработване на методика за прилагане на същата. *	2021-2022г.	Бр. анкетирано население	Анкетиран са 701 човека. Близо половината от анкетираните не могат да преценят и/или не подкрепят обособяването на зона с ниски емисии в града.
VT_Sh_Tr_i_4	Изготвяне на проектна документация за създаване на нови велоалеи по маршрути, които водят в действителност до замяна на автотранспорта с вело транспорт (етап 1)	2021-2022г.	Изготвена проектна документация	Към момента е изготвено проектно предложение за финансиране на проект по програма LIFE, включващ мерки ориентирани в областта на транспорта.
VT_Sh_In_a_4	Контрол по предаване и приемане на всеки строителен обект да се предхожда от щателно почистване и измиване на строителната площадка и прилежащите територии.	2021-2022г.	брой съставени констативни протоколи, бр. актове, бр. наказателни постановления	Изпълнява се. За 2022 г. няма съставени АУАН. Изготвена е докладна записка от Началник отдел ОС до Главния архитект на общината и до ръководителите на дирекция СУТ и отдел УТ за необходимостта от проверки за състоянието на строителните площадки на строителния обект, преди разглеждането му от Приемателна комисия.